

73 KIRI EEDENI AED

KULTUURI mandumine ja vaimuvaesus Caligastia langemise ja sellele ühiskonnas järgnenud segaduse tagajärjel mõjutas Urantia rahvaste füüsilist ja bioloogilist seisundit vähe. Orgaaniline evolutsioon kulges omasoodu, üsna sõltumatult kultuurilisest ja moraalsest tagasilöögist, mis järgnes nii kiiresti Caligastia ja Daligastia rahulolematusele. Ja peaaegu nelikümmend tuhat aastat tagasi saabus planeedi ajaloo aeg, mil valvekorrast olnud Elukandjad täheldasid, et puhtbioloogilise arengu poolest olid Urantia rassid jõudmas oma kõrgpunkti. Melkisedekid-hooldajad toetasid seda seisukohta ja olid meeleldi nõus esitama koos Elukandjatega Edentia Kõigekõrgematele taotluse lasta Urantiat inspekteerida, saamaks luba bioloogiliste ülendajate, Ainelise Poja ja Tütrelähetamiseks Urantiale.

² See taotlus esitati Edentia Kõigekõrgematele, sest pärast Caligastia langemist ja ajutist võimuvaakumit Jerusemil kuulus Urantia nende otsese jurisdiktsiooni alla.

³ Planeeti saabus inspekteerima Tabamantia, detsimaal- ehk katsemaailmade seeria suveräänne inspektor, ja pärast rasside progressi uurimist soovitas ta Urantiale kinkida Ainelised Pojad. Veidi vähem kui sada aastat pärast seda saabusid Aadam ja Eeva, kohaliku süsteemi Ainline Poeg ja Tütar, kes alustasid oma rasket ülesannet — mässu tõttu arengus maha jäänud ja vaimsesse isolatsiooni määratud planeedi segaduste lahendamist.

1. NODIIDID JA AMADONIIDID

¹ Normaalsel planeedil kuulutaks Ainelise Poja saabumine harilikult suurt leiutiste, ainelise progressi ja intellektuaalse valgustatuse ajastu saabumist. Aadama-järgne ajastu on enamikule maailmadest suur teaduse ajajärk, kuid Urantial nii ei olnud. Kuigi planeedil elasid füüsiliselt arenenud rassid, kidusid hõimud metsluse ja moraalse paigalseisu sügavustes.

² Kümme tuhat aastat pärast mässu olid peaaegu kõik Vürsti valitsemisaja saavutused olematuks pühitud. Maailma rassid poleks olnud palju kehvemas seisus ka siis, kui see eksiteele viidud Poeg poleks kunagi Urantiale tulnud. Dalamatia traditsioonid ja Planeedivürsti kultuur püsisid veel vaid nodiitide ja amadoniitide seas.

³ *Nodiidid* olid Vürsti kaaskonna mässajatest liikmed, kelle nimetus tulenes nende esimese juhi Nodi,

Dalamatia kunagise tööstus- ja kaubanduskomisjoni esimehe nimest. *Amadoniidid* olid nende andoniitide järeltulijad, kes otsustasid Vanile ja Amadonile truuks jääda. Nimetus „amadoniit” on pigem kultuuriline ja religioosne kui rassi tähistav termin, rassi seisukohalt olid amadoniidid sisuliselt *andoniidid*. „Nodiit” on nii kultuuriline kui ka rassi tähistav termin, sest nodiidid olid Urantia kaheksas rass.

⁴ Nodiitide ja amadoniitide vahel valitses traditsiooniliselt vaen. See vaenulikkus kerkis pidevalt pinnale iga kord, kui nende kahe rühma järeltulijad püüdsid mingit ühist ettevõtmist alustada. Ka hiljem, Eedeni asjatoimetustes, oli neil erakordselt raske rahulikult koos töötada.

⁵ Varsti pärast Dalamatia hävimist jagunesid Nodi pooldajad kolme suurde rühma. Keskmise rühm jäi üsna oma esialgse kodu lähedusse Pärsia lahte suubuvate jõgede ülemjooksul. Idapoolne rühm rändas Eelami mägismaale Eufрати orust idas. Läänepoolne rühm paiknes Süüria kirdepoolses osas Vahemere ääres ja sellega külgneval territooriumil.

⁶ Nodiidid olid sangikrassidega vabalt paari heitnud ja sigitanud võimekaid järeltulijaid. Ja mõned mässuliste dalamaatlaste järglased ühinesid hiljem Vani ja tema ustavate poolehoidjatega Mesopotamiast põhja pool paiknevatel aladel. Siin, Vani järve ja Kaspia mere lõunaosa ümbruses segunesid nodiidid amadoniitidega ning neid peeti „muistse aja vägi-meesteks”.

⁷ Enne Aadama ja Eeva saabumist olid need rühmad, nodiidid ja amadoniidid, kõige arenenumad ja kultuursemad rahvad maakeral.

2. AIA PLANEERIMINE

¹ Enne Tabamantia inspekteerimist oli Van koos kaaslastega jutlustanud peaaegu sada aastat oma mägismaal asuvas maailma eetika ja kultuuri keskuses töötatud Jumala Poja, rassi ülendaja, tõeõpetaja ja reeturliku Caligastia väarika järeltulija tulekust. Kuigi enamikul maailma tolaegsest elanikkonnast polnud niisuguse ettekuulutuse vastu peaaegu mingit huvi, võtsid Vani ja Amadoniga otseselt kokkupuutunud inimesed seda õpetust tõsiselt ja hakkasid kavandama töötatud Poja tegelikku vastuvõtmist.

² Van jutustas oma lähimatele kaaslastele Aineliste Poegade elust Jerusemil. Ta rääkis, mida oli neist ise teadnud enne Urantiale saabumist. Ta teadis hästi, et

need Aadamatest Pojad elasid alati lihtsates, kuid kaudselt aedkodudes, ning tegi kaheksakümmend kolm aastat enne Aadama ja Eeva saabumist ettepaneku pühenduda nende tuleku kuulutamisele ja aedkodu ettevalmistamisele nende saabumiseks.

³ Oma mägismaal asuvast keskusest ja kuuekümmend ühe kaugemal asuva asula elanikest moodustasid Van ja Amadon enam kui kolmest tuhandest vabatahtlikust ja entusiastlikust töötajast koosneva korpusse, kes otsustas pühalikul koosolekul pühenduda sellele missioonile — ettevalmistustele töötatud või vähemalt oodatud Poja tulekuks.

⁴ Van jagas oma vabatahtlikud sajakompaniiks, määras igale neist kapteni ja kapteni abi, kes kuulus sidepidajana tema isiklikku kaaskonda, ning võttis Amadoni endale abiks. Komisjonid alustasid tõsiselt eeltööd ja aia asukohakomisjon suundus ideaalset paika otsima.

⁵ ¶ Kuigi Caligastia ja Daligastia olid suures osas kurjusejõust ilma jäetud, tegid nad siiski kõik võimaliku aia ettevalmistamistöö nurjamiseks ja takistamiseks. Ent nende pahelisi mahhinatsioone korvas suures osas peaaegu kümne tuhande truude keskteelise usutav tegevus, kes töötasid väsimatult ettevõtmise edendamiseks.

3. AIA ASUKOHT

¹ Asukohakomisjon oli ära peaaegu kolm aastat ning tegi positiivse ettekande kolme võimaliku asukoha kohta: esimene oli saar Pärsia lahes, teine jõe ääres, seda kasutati hiljem teise aiana, kolmas pikk kitsas poolsaar, peaaegu saar, mis ulatus Vahemere idarannikult läände.

² Komisjon eelistas peaaegu üksmeelselt kolmandat varianti. See koht valitigi ja kahe aasta jooksul viidi maailma kultuuri keskus koos elupuuga üle sellele Vahemere poolsaarele. Vani ja tema kaaslaste saabudes lahkusid poolsaare elanikud peale ühe rühma rahumeelselt.

³ ¶ Sellel Vahemere poolsaarel oli tervislik kliima ja ühtlane temperatuur; kliima oli stabiilne tänu poolsaart ümbritsevatele mägedele ja asjaolule, et see piirkond kujutas endast tegelikult sisemere saart. Kuigi ümbritsevad mäed olid väga vihmased, sadas Eedenis harva. Ent Eedenis oli ulatuslik kunstlike niisutuskanalite võrk, tänu millele igal ööl „tõusis maast udu” aia taimestikku värskendama.

⁴ Rannajoon oli üsna kõrge, mandriga ühendas poolsaart kitsas riba, mis oli kitsaimas kohas vaid neljakümne kolme kilomeetri laiune. Aeda kastev suur

jõgi voolas alla poolsaare kõrgemast osast ja suundus läbi poolsaare kaela itta mandrile ning sealt üle Mesopotaamia madalike teisele poole merre. Jökke suubus neli lisajõge, mis said alguse Eedeni poolsaare rannikumägedest, ja need ongi jõe „neli haru”, mis „Eedenist väljusid” ja mis hiljem aeti segi teist aeda ümbritsevate jõgedega.

⁵ Aeda ümbritsevates mägedes oli külluses vääriskive ja metalle, kuigi neile pöörati väga vähe tähelepanu. Valdav idee oli teha aiast paik, mis vääristaks aiandust ja edendaks põllumajandust.

⁶ Aiade valiti koht, mis oli tõenäoliselt kauneim omataoline kogu maailmas, ka kliima oli tol ajal ideaalne. Mitte kusagil mujal polnud paika, mis nii täiuslikult oleks sobinud selliseks botaaniliseks paradiseks. Sellesse kohtumispaike kogunes Urantia tsivilisatsiooni koorekiht. Sellest väljapoole kaugemale jäi pime, harimatu ja metsik maailm. Eeden oli ainus särav paik Urantial, sealne loodus oli kaunis kui unelm ning sai peagi oivalise ja täiustatud maastiku hiilgavaks luuleteoseks.

4. AIA RAJAMINE

¹ Kui Ainelised Pojad, bioloogilised ülendajad, alustavad oma elu arengulises maailmas, nimetatakse nende elupaika sageli Eedeni aiaks, sest sellele on iseloomulik tähtkuju keskusmaailma Edentia lilleilu ja botaaniline ülevus. Van tundis neid tavaliselt hästi ja korraldas seetõttu nii, et aia jaoks anti kogu poolsaar. Karjapidamine ja loomakasvatus otsustati viia poolsaarega külgnevale mandrile. Loomariigist jäeti parki ainult linnud ja mitmesugused kodustatud liigid. Vani juhiste kohaselt pidi Eedenist saama aed ja ainult aed. Selle territooriumil ei tapetud kunagi ühtki looma. Kogu aia töötajate poolt ehitustööde ajal söödud liha saadi mandri karjadest.

² Esimene töö oli tellismüüri ehitamine poolsaare kaela ette. Kui see oli valminud, sai takistamatult alustada tegelikku tööd, maastiku kaunistamist ja elamu ehitamist.

³ Loomaaia rajamiseks ehitati põhimüürist veidi väljapoole väiksem müür; see oli vahepealne ala, kus elasid igat liiki metsloomad ja mis pakkus vaenulike rünnakute vastu täiendavat kaitset. Loomaaed jagati kaheteistkümneks suureks osaks ja nende vahelt viisid müüri ümbritsetud teed aia kaheteistkümnelt värava juurde, keskel olid aga jõgi ning jõeäärsed karjamaad.

⁴ Aia ettevalmistamisel rakendati ainult vabatahtlikke töötajaid, palgalist tööjõudu ei kasutatud üldse. Enese elatamiseks harisid nad aeda ja hoolitsesid

oma kariloomade eest, toitu annetasid ka ümbruskonna usklikud. See suur ettevõtmine viidi lõpule, vaatamata maailmas neil rahututel aegadel valitsenud segadustele.

⁵ Kõik olid siiski väga pettunud, kui Van, kes ei teadnud oodatud Poja ja Tütre täpset saabumisaega, tegi ettepaneku õpetada selle ürituse jätkamisega seotud töid ka nooremale põlvkonnale, kui oodatud peaksid hiljem saabuma. Näis, nagu oleks Van sellega tunnistanud oma vähest usku; see tekitas rohkesti probleeme ja paljud lahkusid. Kuid Van jätkas oma ettevalmistusi, täites lahkunute kohad nooremate abilistega.

5. AED KUI KODU

¹ Eedeni poolsaare keskel asus Kõiksele Isale püstitatud kaunis kivitempel, aia pühamu. Põhja pool seati sisse halduskeskus, lõuna poole ehitati elamud töötajatele ja nende peredele, läänes eraldati maad oodatud Poja haridussüsteemis ettenähtud koolidele ja „hommiku poole Eedenit” ehitati elupaigad töötatud Pojale ning tema otsestele järglastele. Eedeni arhitektuurilistes projektides olid ette nähtud elamud ja piisavalt maad miljonile inimolendile.

² Aadama saabumise ajaks oli aiast valmis küll vaid veerand, kuid rajatud oli tuhandeid kilomeetreid niisutuskraave ning umbes kahekümne tuhande kilomeetri ulatuses sillutatud teid ja radu. Erinevates sektorites oli veidi üle viie tuhande telliskivihoone ja peaaegu loendamatu hulk puid ja taimi. Pargi igasse hoonerühma kuulus kõige rohkem seitse maja. Kuigi aia ehitised olid lihtsad, olid nad vägagi kunstipärased. Teed ja rajad olid hästi ehitatud ja haljastus suurepärase.

³ Aia sanitaarne kord oli tunduvalt eesrindlikum kui kõik muu seni samal alal tehtu Urantial. Eedeni joogivesi püsis tervislik tänu selle puhtuse säilitamiseks kehtestatud sanitaarnõuete rangele täitmisele. Nendele reeglitele käegalöömine tekitas alguses palju probleeme, kuid Van suutis oma kaaslastele järk-järgult selgeks teha, kui tähtis on hoida kõike kõrvalist aia veevarustusse sattumast.

⁴ Enne heitvee puhastussüsteemi rajamist oli eedenlastel tavaks kõik jäätmed ja kõdunevad materjalid hoolikalt maha matta. Amadoni inspektorid tegid iga päev ringkäike, et võimalikke haiguste põhjusi leida. Urantialased mõistsid haiguste vältimise tähtsust taas alles hiljem, üheksateistkümnendal ja kahekümnendal sajandil. Enne Aadama valitsemiskorra lagunemist ehitati tellistest ja kaetud kanalisatsioonisüs-

teem, mis kulges müüride all ja suubus Eedeni jõgedesse rohkem kui poolteise kilomeetri kaugusel aia välimisest ehk madalamast müürist.

⁵ Aadama saabumise ajaks kasvas Eedenis enamik selle maailmanurga taimedest. Paljusid puuvilja-, teravilja- ja pähkliliike oli juba tunduvalt paremaks muudetud. Paljusid nüüdisaegseid köögi- ja teravilju kasvatati esmakordselt siin, kuid arvukad toiduviljade liigid läksid hiljem maailma jaoks kaduma.

⁶ Ligikaudu viis protsenti aiast oli eraldatud intensiivseks maaviljeluseks, viisteist protsenti oli osaliselt haritud ja ülejäänud osa jäetud kuni Aadama saabumiseni enamvähem looduslikku olekusse, sest peeti paremaks viia pargi rajamine lõpule tema ideede kohaselt.

⁷ Selliselt valmistati Eedeni aeda ette töötatud Aadama ja tema saatjaskonna vastuvõtuks. See aed oleks teinud au ka täiustatud valitsuse ja normaalse juhtimisega maailmale. Adam ja Eeva olid Eedeni üldise plaaniga väga rahul, kuid tegid siiski oma isikliku eluaseme sisustamisel palju muudatusi.

⁸ Kuigi heakorratööd polnud Aadama saabumise ajaks veel lõppenud, oli see paik juba siis botaanilise ilu pärl, kuid peagi pärast Aadama Eedenisse saabumist omandas kogu aed uue vormi ning uued ilu ja suursugususe mõõtmed. Nii kaunist ja külluslikku näidisaiaandust ja -põllumajandust ei ole Urantial olnud ei enne ega pärast seda aega.

6. ELUPUU

¹ Aia templi keskele istutas Van kauavalvatud elupuud, mille lehed olid „terviseks rahvastele” ja mille viljad olid teda nii kaua maakeral elus hoidnud. Van teadis hästi, et kui Adam ja Eeva kord juba ainelisel kujul Urantiale on ilmunud, hoiab ka nende elu alal seesama Edentia kingitus.

² Süsteemide keskusmaailmades ei ole Ainelistel Poegadel vaja elupuust elatuda. Nad sõltuvad sellest füüsilist surematust andvast abivahendist vaid oma taasisikustumisel planeedil.

³ ¶ „Hea ja kurja tundmise puu” võib olla küll kõnekujund, paljusid inimkogemusi hõlmav sümbol, kuid „elupuud” ei olnud müüt: see oli tõeline ja püsis Urantial pikka aega. Kui Edentia Kõigekõrgemad kinnitasid Caligastia lähetamise Urantia Planeedivürstiks ja saja Jerusemi kodaniku saatmise tema haldusametnikeks, läkitasid nad Melkisedekitega planeedile ühe Edentia põõsa, millest kasvaski Urantial elupuud. Säärane intellektita elu pärineb tähtkujude keskuse sfääridelt ning

seda leidub ka kohalike ja superuniversumite keskusmaailmades, samuti Havona sfääridel, kuid mitte süsteemide keskusmaailmades.

⁴ Supertaim talletas endas teatavaid kosmoseenergiad, mis olid loomse eksistentsi vananemist tekitavate ainete vastumürgiks. Elupuu vili oli nagu ülikeemiline akumulatsioon, mille söömisel eritus sellest saladuslikul viisil universumi elupikendamisjõudu. See vahend oli Urantia tavalistele arenevate olenditele täiesti kasutu, kuid eriomaselt vajalik Caligastia kaaskonna sajale ainestunud liikmele ja sajale teisendatud andoniidile, kes olid andnud Vürsti kaaskonnale oma eluplasmat ja kellele anti vastutasuks seda elutäiendust, mis võimaldas neil kasutada elupuu vilja oma muidu sureliku elu piiramatuks pikendamiseks.

⁵ ¶ Vürsti valitsemisajal kasvas puu Isa templi keskmises ringikujulise õue mullas. Mässi puhkedes pani Van koos kaaslastega selle oma ajutises laagris keskest tuumast uuesti kasvama. Seejärel viidi Edentia põõsas nende pelgupaika mägedes, kus see teenis nii Vani kui ka Amadoni enam kui saja viiekümne aasta jooksul.

⁶ Kui Van ja tema kaaslased aeda Aadama ja Eeva tulekuks ette valmistasid, istutasid nad Edentia puu ümber Eedeni aeda, kus see kasvas taas teise Isale püstitatud templi keskmises ringikujulises õues. Ja Adam ja Eeva sõid oma kahese füüsilise eluvormi ülalpidamiseks regulaarselt selle vilju.

⁷ ¶ Kui Ainelise Poja kavad nurjusid, ei lubatud Aadamal ja tema perel puu tuuma aiast ära viia. Eedenit rünnanud nodiitidele öeldi, et „nad saavad jumalateks, kui puu vilju söövad”. Nende suureks üllatuseks oli puu täiesti valveta. Nad sõid aastaid vabalt selle vilju, kuid ei tundnud mingit mõju: nad kõik olid oma maailma ainelised surelikud, kel puudus vilja täiendusena toimiv annetus. Nad vihastasid, et ei saanud elupuust mingit kasu, ja ühe nende sisesõja ajal hävisid nii tempel kui ka puu tulekahjus. Ainult kivimüür seisis seni, kuni aed hiljem üle ujutati. Nii hävis teine Isale püstitatud tempel.

⁸ Ja nüüd peab kõik lihalik Urantial loomulikku elu ja surma teed kulgema. Adam, Eeva, nende lapsed ja lapselapsed koos oma kaaslastega — kõik hukkusid aja

jooksul, ühinedes kohaliku universumi tõusukavaga, milles ainelisele surmale järgneb ülestõusmine eluaseilmas.

7. EEDENI SAATUS

¹ Kui Adam oli esimesest aiast lahkunud, asusid sinna erinevatel aegadel elama nodiidid, kutiidid ja suntiidid. Hiljem sai sellest nende põhjapoolsete nodiitide asupaik, kes olid vastu koostööle adamiitidega. Pärast Aadama aiast lahkumist laastasid need madalamat liiki nodiidid poolsaart peaaegu neli tuhat aastat, siis vajus Vahemere idapoolne põhi seoses ümbritsevate vulkaanide ägedate pursete ja Sitsiilia Aafrikat ühendava maasilla üleujutamise madalamaks, viies kogu Eedeni poolsaare vee alla. Samaaegselt selle tohutu üleujutusega kerkis Vahemere idapoolne rannikujoon tunduvalt. Nii kadus kõige kaunim looduslik paik, mis Urantial kunagi on olnud. Vajumine ei toimunud äkki, vaid kogu poolsaare täielikuks üleujutamiseks kulus mitusada aastat.

² Me ei arva, et aia kadumine oleks mingil viisil seotud jumalike kavade nurjumise või Aadama ja Eeva eksimustega. Me ei pea Eedeni üleujutust millekski muuks kui loodusnähtuseks, kuid meile näib siiski, et aia vee alla vajumine oli ajastatud just ligikaudu selleks ajaks, kui violetne rass koondas jõude maailma rahvaste taastamistööks.

³ ¶ Melkisedekid soovitasid Aadamal rasside ülendamise ja segunemise programmi mitte käivitada enne, kui tema enda pere suurus jõuab poole miljoni. Aed polnud mõeldud adamiitide alaliseks koduks. Nad pidid saama uue elu saadikuteks kogu maailmale ja organiseerima omakasupüüdmatu annetumise maakera puudustkannatavatele rassidele.

⁴ Melkisedekite juhised Aadamale eeldasid, et ta moodustaks oma otsese poegade ja tütarde juhtimiseks rassi-, mandri- ja jaotuslikud keskused ning jagaks koos Eevaga oma aega nende erinevate maailmakestevahel nõuandjana ja koordineerijana bioloogilise ülendamise, intellektuaalse edendamise ja moraali taastamise ülemaailmses hoolekandetöös.

⁵ [Esitanud seerav Solonia, „hääli aias”.]